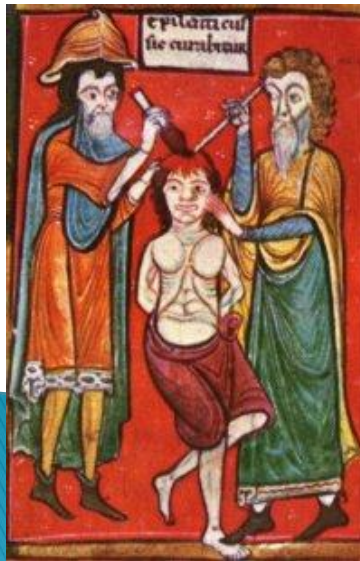

Sebek és ellátásuk

Dr. Hóbor Béla

Seb fogalma

Külső hatásra létrejövő körülírt sérülés
Minden szövetet v. szervet érinthet

Sebek, eredetük szerint :

- ▶ Mechanikus sebek
- ▶ Termikus sebek
- ▶ Kémiai sebek
- ▶ Sugárzás okozta sebek

Mechanikus sebek

- ▶ Vulnus scissum (metszett seb)
éles szélű, nem roncsoló pl: műtéti seb
- ▶ Vulnus caesum (vágott seb)
éles szélű, roncsoló jellegű
- ▶ Vulnus punctum (szúrt seb)
veszélye: fedett
 - fel nem ismert mély sérülés lehetősége*
 - fokozott fertőzés kockázat*

Mechanikus sebek

- ▶ Vulnus contusum (zúzott seb)
tompa erőbehatás, sebalap szabálytalan, sebszélek károsodottak, egyeletlenek
- ▶ Vulnus lacerum (szakított seb)
sebszélek vérellátása romlik
- ▶ Vulnus morsum (harapott seb)
Mindig szennyezett !
- ▶ Vulnus sclopetarium (lött seb)
sebszéleknél hőhatás ,

Kémiai sebek

- ▶ Sav által okozott :
koagulációs necrosis
kezelése égéshez hasonlóan
- ▶ Lúg által okozott :
kollikvációs necrozis
kötőszövet is fellazul
(mélyre terjed)

Vörösiszap katasztrófa
2011 Devecser

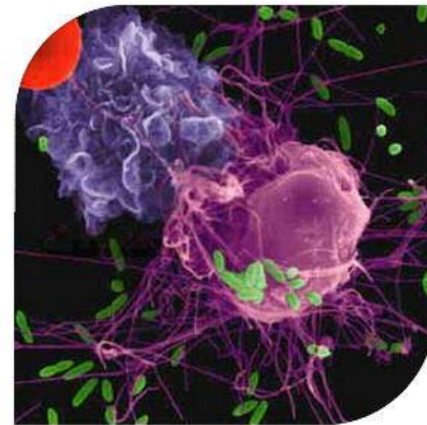
Sebgyógyulás

- ▶ Lényege: seb fedése, szövetek pótlása
Pótlás: kötőszövettel, kivétel: csont (saját)
- ▶ Következménye:
a heg sohasem teljes értékű
functio csökken, rugalmatlan,
pigmentet, bőrfüggelékét nem tartalmaz
ismételt sérüléskor nehezen gyógyul

Sebgyógyulás

Feltételei:

1. Tiszta sebviszonyok (asepsis, antisepsis)
2. Megfelelő oxigén ellátottság
3. Kielégítő immunválasz (macrophag)

Sebgyógyulás típusai

- ▶ Sanatio per primam intentionem
elsődleges sebgyógyulás:
a seb résmentesen, minimális
kötőszövettel gyógyul – ideális
sebgyógyulás
- ▶ Sanatio per secundam intentionem
másodlagos sebgyógyulás :
kötőszövettel , hegesedéssel

Sebgyógyulás stádiumai

- ▶ Bevezető szakasz (0– 3. nap)
Macrophag eltünteti a törmeléket, kórokozókat
Defectust véralvadék tölti ki, fibrinképződés
Trombocytá aggregáció, capillarizáció
- ▶ Prolifrációs szak (4–7. nap)
Collagen és elastin rostok megjelenése –
rugalmas váz kialakulása
Macroscopos kép:
rózsaszín sebalap, granulált felszín
- ▶ Reparációs szak /hegesedés/ (8. naptól)
rostok összehúzódnak

Sebgyógyulás zavarai 1.

- ▶ Seroma : nyirok ill. plazma az üregekben
- ▶ Haematoma (vérömleny)
- ▶ Dysruptio (sebszétválás)

Okai:

1. nem megfelelő technika
2. sebfertőzés
3. Társbetegségek (alultápláltság, vitaminhiány, anaemia, anyagcserebetegségek pl.: diabetes , immunsuppressio
4. Gyógyszerek (cytostatikumok, steroid)

Sebgyógyulás zavarai 2.

- ▶ **Hypertophiás heg**
hegvonal megvastagodása
(collagen és fibroblast)
de nem haladja meg a sebvonalat !
- ▶ **Keloid : tumor jellegű
szövetszaporulat**
Oka nem ismert

Sebkezelés

Cél: –jó functió és esztétikai eredmény
–szövődmények megelőzése

Alapelvei :
P.L. Friedrich
(1864–1916)

Sebkezelés

- ▶ Sebtoilette (aerob, anaerob kórokozók)
- ▶ Sebkimetszés, debridment
- ▶ Sebzárás :
 - primer-, halasztott-, másodlagos varrat
- ▶ Tetanus profilaxis
- ▶ Sz.e antibiotikum profilaxis
- ▶ Sérült terület nyugalomba helyezése
- ▶ Beteg általános állapotfelmérése
- ▶ Rendszeres ellenőrzés

Sebkezelés

- ▶ Elsősegélynyújtás:

vérzéscsillapítás
sebtoilette
steril sebfedés

Krónikus sebek – Ulcus cruris

- ▶ Okai:
 - vénás insuff.(CVI)
posttrombotikus syndroma
 - artériás eredetű
trophicus ulcus
 - kevert eredetű

Krónikus sebek – Ulcus cruris

- ▶ Lábszár oedema
- ▶ Pangásos ekcéma
- ▶ Haemosiderin lerakódás
- ▶ Boka felett bőrhiány

Krónikus sebek – decubitus

- ▶ Nyomásnak tartósan kitett helyeken
- ▶ Oka: lokális keringési zavar
- ▶ Megelőzés: mozgatás
- ▶ *USA : intézményben kailakult decubitus kezelését az ellátóintézmény fizeti*

